

Endelig revisjonsrapport etter systemrevisjon av Frøy AS

Risikostyring og internkontroll knyttet til biosikkerhet og velferd i forbindelse med avlusing

Rapport	
Rapporttittel	Saksnummer
Endelig revisjonsrapport etter systemrevisjon av Frøy AS	2025/33691
Gradering	Dato for rapport
Offentlig	02.7.2025
Deltakere i revisjonsteamet	Revisjonsleder
Torunn Valø, Janne Kandal og Reidunn Agathe Medhus	Reidunn Agathe Medhus

1 Innledning

Mattilsynet gjennomførte systemrevisjon hos Frøy AS den 21. og 22. mai, i henhold til varsel om revisjon datert 2. april 2025.

- Dokumentgjennomgang fra 28. april til 19. mai, ref. dokumentlisten.
- Åpningsmøte og intervju av ledelsen 21. mai, 22. mai og 2. juni.
- Verifikasjonstilsyn på to fartøy i perioden 20. mai til 23. mai.
- Oppsummeringsmøte 6. juni.

2 Bakgrunn

I 2024 døde 57,8 millioner laks i norske oppdrettsanlegg. Av det totale antallet slaktet laks i 2024 ble 17,5 % nedklassifisert til produksjonsfisk. Dette er en økning på 12,3 prosentpoeng siden målingen startet i 2018. Produksjonsfisk er fisk med sår, misdannelser, grove behandlingsfeil eller indre kvalitetsfeil. Det er rimelig å anta at fisk som blir klassifisert som produksjonsfisk har hatt dårlig velferd. Behandling og sykdom er to mulige bakenforliggende årsaker til velferdsutfordringer og et høyt antall produksjonsfisk.

Revisjon av selskapene på systemnivå er ett av verktøyene Mattilsynet benytter for å påse at regelverket etterleves i havbruksnæringen. Etter planen skal 12 selskap revideres i løpet av 2025. For mer informasjon viser vi til rapportserie på våre nettsider: [Systemrevisjon av oppdrettsselskapene/Mattilsynet](#).

Aktuelt regelverk for revisjonen:

- Dyrevelferdsloven § 3, § 8 og § 24
- Matloven § 19
- Forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen
- Forskrift om transport av akvakulturdyr
- Akvabiosikkerhetsforskriften, Forordning 2020/691, Kapittel 2, Artikkel 5.

Mattilsynets adgang til å gjennomføre revisjon følger av dyrevelferdsloven § 30 og matloven § 23 om tilsyn og vedtak.

3 Mål

Målet med denne revisjonen var å undersøke om Frøy AS sin risikostyring og internkontroll knyttet til biosikkerhet og velferd i forbindelse med avlusning er i henhold til aktuelt regelverk.

4 Frøy AS

Vi hadde en god dialog med dere under revisjonen, og vi ser at dere er opptatt av forbedring. Imidlertid ble de fleste dokumenter om strategi og målstyring ikke sendt inn til oss i forkant av revisjonen, men i stedet presentert på åpningsmøtet. Vi legger vekt på konsernets egen deltakelse, og understreker at tilgang på dokumentasjon er sentralt i en revisjon.

Frøy AS er morselskapet til Frøy Rederier AS som koordinerer driften av konsernets brønnbåter. Hver brønnbåt er et eget selskap som er heleid av Frøy AS. En stor del av flåten leies ut på lange kontrakter der det aktuelle fartøyet etter avtale styres av kunden og underlagt kundens kvalitetssystem.

Konsernet har nylig investert i et nytt kvalitetssystem og gjort flere nyansettelser. Det ble presisert at systemet vi hadde fått presentert for revisjon, var under omarbeiding.

Om Frøy AS	
Geografisk område for drift	Hovedsakelig PO4 og nordover
Antall brønnbåter	18
Antall brønnbåter med mulighet til å behandle fisk	13
Typer behandlingsmetoder tilgjengelig på tidspunkt for revisjonen	Hydrolicer/ferskvann (7 båter) Thermolicer/Wellfighter/ferskvann (1 båt) Hydrolicer/Wellfighter/ferskvann (1 båt) Thermolicer/ferskvann (1 båt) FLS/ferskvann (1 båt) Ferskvann (1 båt) FLS (1 båt)

5 Resultat

Denne rapporten presenterer vår vurdering av deres styringssystemer på revisjonstidspunktet innenfor revisjonens tema. Våre funn er delt inn i avvik og forbedringspunkt som vi definerer slik:

Avvik: Observasjoner der vi påviser brudd på regelverket.

Forbedringspunkt: Observasjoner der vi mener det foreligger risiko for brudd på regelverket, hvor vi mener virksomheten bør vurdere tiltak.

Vi har gjort følgende funn:

Avvik:

- Mål og delmål
- Risikovurdering, planer og tiltak

Forbedringspunkt:

- Avvikshåndtering

Vi understreker at det kan finnes avvik og forbedringspunkt innenfor andre tema i styringssystemene som ikke er omtalt i denne rapporten.

Våre vurderinger er begrunnet med konkrete observasjoner. Disse skal ikke forstås som en uttømmende liste, men er en overordnet fremstilling av hovedtrekkene ved observasjonen og eksempler på praktiske konsekvenser.

Rapporten gir en beskrivelse av feil og mangler knyttet til regelverket. Prosesser, aktiviteter og tiltak dere har, og som er ivaretatt i henhold til regelverket, er ikke beskrevet.

5.1 Avvik

5.1.1 Mål og delmål

Avvik

Frøy AS har mangler knyttet til fastsettelse av konkrete og evaluerbare mål og delmål i internkontrollarbeidet, samt utarbeidelse av planer og tiltak for å oppnå målene.

Hjemmel:

Forskrift om IK- Akvakultur §5, tredje ledd bokstav e.

Begrunnelse:

Under revisjonen fant vi at ledelsen i Frøy AS ikke styrte etter overordnede mål for biosikkerhet og velferd og ikke hadde sikret datagrunnlag for målstyring. Som en konsekvens av dette, manglet målstyringen på strategisk nivå.

Operativt nivå benyttet KPI (nøkkelresultatindikatorer) som til dels var vanskelige å styre etter, og som ikke var ikke brutt ned i konkrete delmål med tilhørende tiltaksplaner. Målstyring og måloppnåelse var derfor vanskelig å dokumentere.

Revisjonen avdekket eksempelvis følgende mangler:

- Mål for velferd og biosikkerhet var ikke en del av ledelsens gjennomgang.
- Tiltaksplaner var ikke utarbeidet for å nå mål, eksempelvis KPI på «ingen smittespredning» og «ingen varslingspliktige hendelser».
- Det varierer om Frøy har tilgang fra kunde til helse- og velferdsdata for å evaluere oppdrag som et ledd i måloppnåelse.
- Verifikasjonstilsyn avdekket at
 - o fartøyene var lite involvert i målstyring, og at
 - o evaluering etter oppdrag ble gjort i regi av kunde.

5.1.2 Risikovurdering, planer og tiltak

Avvik:

Frøy AS har mangler knyttet til kartlegging av farer og problemer og på denne bakgrunn også mangler knyttet til vurdering av risiko, og kan videre ikke vise hvordan planer og tiltak utarbeides for å redusere risikoforholdene.

Hjemmel:

Forskrift IK-Akvakultur §5, tredje ledd bokstav f.

Begrunnelse:

Under revisjonen fant vi at Frøy AS ikke prioriterte risikostyring på velferd og biosikkerhet på ledernivå. Risikoanalyser både på overordnet og operativt nivå var lite spesifikke, og sammenhengen mellom dem var uklar.

Konsernet var i en prosess med å flytte styringssystemet over fra ett datasystem til et annet, og de innsendte risikovurderingene var under omarbeiding.

Vi har følgende eksempler på manglende systematisk risikostyring:

Generelt:

- Det kom ikke frem at ledelsen hadde deltatt i utarbeidelsen av risikoanalyser.
- Frøy manglet systematisk kartlegging av farer gjennom innhenting av data fra kunder etter oppdrag.

Biosikkerhet:

- Biosikkerhetsplanene belyste ikke ulik risiko for ulike smittestoffer.
- Fartøyene hadde ikke spesifikke biosikkerhetsplaner, men benyttet fast renholdsplan. Særlig risiko i forbindelse med oppdrag ble avklart med internt fiskehelsepersonell fra sak til sak.
- Båtene hadde ikke deltatt i utformingen av de overordnede biosikkerhetsplanene.
- I intervju fremkom det at Frøy sine biosikkerhetsplaner baserte seg på kundekrav mer enn på selvstendige risikovurderinger.

Velferd under avlusing:

- Verifikasjonstilsynene viste at:
 - o Båtene hadde ikke systematisert egne logger for evaluering av oppdrag, men selskapet jobbet med å innføre dette.
 - o Båtene hadde ikke retningslinjer for å vurdere endringer i ytre forhold som algeoppblomstring, maneter og lignende.
 - o Det var uklart hvordan ny kunnskap fra operativt nivå ble tatt inn i risikovurderingene.

5.2 Forbedringspunkt

5.2.1 Avvikshåndtering

Forbedringspunkt:

Frøy AS har mangelfulle rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik fra krav fastsatt i eller i medhold av akvakulturlovgivningen.

Hjemmel:

Forskrift om IK-Akvakultur §5, tredje ledd bokstav g.

Begrunnelse:

Revisjonen avdekket at avviksbehandlingen i hovedsak var begrenset til strakstiltak for konkrete avvik eller hendelser. Dere kunne ikke vise et godt system for hvordan avvik kunne brukes inn i risikostyring.

Konsernet var i en prosess med å ta i bruk et nytt system for avviksbehandling. Under intervjuene kom det frem at dere hadde mange påbegynte tiltak for å bedre systematikken

i avviksbehandlingen. Prosedyre for ledelsens gjennomgang gjeldende fra mars 2025 viste at avvikshåndtering var inkludert som et eget punkt på agendaen.

Vi har følgende eksempler på observasjoner som kan føre til regelbrudd:

- Avviksbehandlingene inneholdt få forebyggende tiltak og ingen rotårsaksanalyser.
- Dere hadde flere tiltak for læring på tvers, men vi kunne ikke at dette ble benyttet systematisk per i dag.

6. Verifikasjonstilsyn

Vi viser til tilsynskvittering etter gjennomførte verifikasjonstilsyn på følgende fartøy:

Fartøy	Kallesignal	Saksnr	Dato
Gåsø Odin	LGLZ	2025/33691-19	20. mai 2025
Gåsø Høvding	LGBT	2025/33691-18	20. mai 2025
Gåsø Høvding	LGBT	2025/33691-20	23. mai 2025

7. Dokumentliste

Følgende dokumenter ble benyttet under planleggingen og utføringen av tilsynet.

Dok ID	Dokumenttittel
2950	Org.kart Frøy AS
3273	Org.kart brønnbåt og behandling
3470	Org. Kart Fartøy Brønnbåt/shipping
ingen	Stillingsinstruks CEO
4350	Stillingsinstruks COO
1634	Stillingsinstruks driftsdirektør Brønnbåt
4347	Stillingsinstruks Integrety&Procurement
2875	Stillingsinstruks kvalitetsleder
2490	Stillingsinstruks Fagleder Fiskevelferd
4368	Stillingsinstruks Skipsfører
3686	Stillingsinstruks Fagoperatør
2958	Lederskap og forpliktelser
3717	Møtestruktur i Frøy
	Oversikt Brønnbåter og avlusingsutstyr

3578	Beskrivelse av kvalitetssystem
	Risikoanalyse dekks operasjon 114 Hydrolicer Operasjon
	Risikoanalyse fiskevelferd 402
	Risikoanalyse fiskevelferd 414 Hydrolicer med slukkede lys i brønner
	Risikoanalyse fiskevelferd 401 Fiskehåndtering.
	Risikoanalyse behandling fisk Wellfighter avlusingsutstyr.
ID 113540	Virksomhetsrisiko: Biosecurity Issues
ID 113541	Virksomhetsrisiko: Food safety
ID 113539	Virksomhetsrisiko: High mortality or poor fish welfare
ID 113543	Virksomhetsrisiko: stricter authority requirements or customer requirements
3587	Virksomhetsrisiko
1092	Risikostyring fartøy
4183	KPI 2025
3323	Intern revisjon
Rapport 109-24-0002	Rapport etter internrevisjon: Frøystrand, 15.5.24, lok Myklebust. Opprettet 16.10.24
Rapport 318-24-0002	Rapport etter internrevisjon: Dønnland, 15.4.24, lok Bodø, opprettet 23.4.24
3692	Fiskevelferd
3548	Transport av akvakulturdyr
3413	Behandlingsmetoder
401	Risikoanalyse Fiskevelferd
403	Risikoanalyse smitte-hygiene
420	Risikoanalyse Rømming
132	Risikoanalyse Vasking lasterom
200	Risikoanalyse laste/lossearbeid avlusing av laks med hydrogenperoksid
401	Risikoanalyse fisekvelferd fiskehåndtering
405	Risikoanalyse Renhold i lasterom med skade
3712	Biosikkerhetsplan (felles alle BB)
4226	Renholdsplan Gåsø Høvding
3597	Renholdsplan Veidnes
4360	Planlegging, gjennomføring og evaluering av lusebehandling
3308	Varslingsplikt ved alvorlige hendelser
3958	Kompetansematrise kaptein (ny 2025)
3962	Kompetansematrise matros (ny 2025)
3652	Familiarisering Kaptein
3659	Familiarisering Matros

2223	Vedlikehold av skip og utstyr
3478	Vedlikeholdssystem
3476	Vedlikeholdsstandard Fartøy Frøy
3483	Tilstandskontroll Fartøy
	Bilde fra tilstandsrapport
	Bilde fra Premaster
	Bilde fra Premaster
	Eks på vedlikehold brønner
2256	Hygiene
4367	Samhandling med kunder
4360	Planlegging, gjennomføring og evaluering av lusebehandling
1008	Avvikprosedyre
111-24-5033	Dødelighet HL Lille torsøy M12, Gåsø Jarl, 27.7.24
324-24-5033	Dødelighet RE-24-105, Reisa, lok Follesøy 25.9.24
	Varsling Follesøy 26.9.24
	Parametere Reisa, lok follesøy
	Fraktbrev Reisa, lok follesøy
	Div info Reisa, lok Follesøy
	Vask og des Reisa, lok Follesøy
	MS Havtrans sensorlogg
398-24-5051-HT-24-130	Bukkholmen Høy dødelighet under FLS-beh. 30.9.2024, Havtrans
210-24-5017	Forhøyet dødelighet ved kombi behandlng, Gåsø Odin, 27215 Myrane, 11.6.2024
	Turrappport
	Tellerappport
	Vannprøver og vannanalyser
113-24-5122	Observert forhøyet dødelighet på Hofsøy, Gåsø Høvding, 19.10.24
110-24-5007	Dødelighet på last 26155 slåttholmen, Gåsø Viking. 7.3.24.
	Egenerklæring før slakt
	Bilder og grafer fra fartøyet
	Transportdokument
	Turrappport
	Vask og des
Erfaringsmelding 002-2024	Presisering av rutiner ved transportoppdrag.
	Diverse grafer og bilder fra fartøyet
110-24-5011	Fiskedød smolttransport, Gåsø Viking, Skåren

	Diverse grafer fra fartøyet
Lerøy ID 1595	Bruk av brønnbåt og bløggebåt - settefisk og matfisk
Lerøy ID 1888	Vannprøvetaking i brønnbåt ved smolttransport
	Gjennomgang hendelse Skåren
	Vannprøvetaking i brønnbåt ved smolttransport (duplikat)
	Brev fra Mattilsynet (to like)
	2024/95135 svar på spørsmål MT
	Vannprøvetaking i brønnbåt ved smolttransport (duplikat)
	Gjennomgang hendelse Skåren 17. juni 2024 (duplikat)
	Bilder fra loggbok
	Bruk av brønnbåt og bløggebåt - settefisk og matfisk (duplikat)
	Referat gjennomgang av hendelse 17.6.24
318-24-5024	Fiskedød på Tur 54 Marøya - Rypefjord, Dønnland AS
	Fraktepapirer
	Telldata og grafer
	Utfylt sjekkliste kontroll av brønnbåter Cermaq
	Sjekkliste rengjøring og des Frøy
	Varsling 19.8.24
323-24-5013	Dødelighet under transporttur 031, Steigen, lok Sagfjorden, 4.15.2024.
	eposter
	Fraktepapir
	Telldata
	Sjekkliste rengjøring og des Frøy
	Diverse logger og bilder
	Telefonlogg Ytre Koven 14.4.24
	eposter 15.4.24 varsel om dødelighet
324-24-5025	Dødelighet på tur RE-24-51- Årøya-Skjervøy - Reisa. 7.7.2024
	Lerøy Avvik
	Varsling til Mattilsynet
	Korrigerende tiltak av alle fiskevelferdsavvik
	Duplikat 110-24-5007
	Duplikat 210-24-5017
	Oversendelsesbrev 28.4
	liste over dokumenter dere ønsker unntatt
	Oversendelsesbrev 2.5

	ønske unntatt offentlighet
	Innholdsfortegnelse EQS
	Oppsummering topp 5 alvorlige hendelser
	Evaluering og samhandling med kunder
	Aksjonspunkter etter forventningsavklaringsmøte
	info om fartøy
3311	Ledelsens gjennomgang
3400	Skipsledelsens gjennomgang (Master review)
4118	Rengjøring lasterom og dekk
3559	Egenkontroll UV-anlegg
4163	Behandling med Hydrolicer
4164	Kombibehandling: Ferskvann og Hydrolicer
3544	Grenseverdier tetthet for transport av fisk
3854	Skjema: registrering av lakselus på dekk
	Forsvarlighetsvurdering transportoppdrag
3622	Alvorlighetsgrad avvik
	Innsending av dokumentasjon
	liste over dokumenter de ønsker unntatt
	Presentasjon til åpningsmøtet
	Tilbakemelding på foreløpig rapport 25.6.2025
	Tilbakemelding på rapport
	Vedlegg 1 3.5 KPI 2025
	Vedlegg 2 Monthyl reporting
	Vedlegg 3 Lift-up Fish Welfare

Sammen trygger vi framtiden for mennesker, dyr og natur